

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: 672/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

315/2011. (X. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. december 14-én előterjesztett **panaszát** a 2011. október 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján **született állásfoglalását**

**megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak és a Terror
Elhárító Központ főigazgatójának**

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. december 14-én postai úton küldte meg panaszát a Testületnek a vele szemben 2010. november 16-án foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

Panaszában előadja, hogy 2010. november 16-án 14 óra körüli időben a Terrorelhárítási Központ (a továbbiakban: TEK) munkatársai intézkedtek vele szemben a G. Városi Bíróság által kibocsátott elfogatóparancs alapján. Az intézkedésre az M3 autópálya kivezető szakaszán került sor. A panaszos személygépkocsijával haladt, amikor több gépjárművel körbevették, és hirtelen fékezésre, majd megállásra kényszerítették. Ezt követően az eljáró rendőrök kiszállították a panaszost a gépkocsijából, a földön fekvő megbilincseltek, és beszállították a Dunakeszi Rendőrkapitányságra. A panaszos előadása szerint nem próbálták őt szabályosan

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megállítani, inkább választották az egész autópálya lezárásával járó, rendkívül balesetveszélyes helyzetet teremtő módszert, véleménye szerint azért, hogy demonstrálják egy nem menekülő, fegyvertelen, csupán egy bírósági tárgyalást mulasztó személlyel szemben az ilyen munkára való rátermettségüket.

Az intézkedés közben, de még a Dunakeszi Rendőrkapitányságra történő beszállítása alatt sem igazoltatták, nevét nem kérdezték meg, amiből véleménye szerint kétséget kizáró módon arra lehet következtetni, hogy az intézkedő rendőrök tudták, ki vezeti az autót. Ennek megfelelően egy egyszerű, baleseti kockázattal nem járó közúti ellenőrzés során is elfoghatták volna. Álláspontja szerint az igazoltatás, illetve személyazonossága megállapításának elmaradása arra is alappal enged következtetni, hogy a TEK akciójára külső, minden bizonnyal magán információ és megrendelés alapján került sor. A panaszos véleménye szerint a vonatkozó jogszabályok alapján vele szemben intézkedésre nem is kerülhetett volna sor, mivel nem követett el terrorcselekményt, illetve nem fegyveres bűnöző. Az intézkedés befejezésekor egyébként sem nevüket, sem azonosító számukat nem közölték az intézkedő rendőrök.

A panaszos a G. Városi Bíróságról 16 óra 30 perc körüli időben ért vissza a Dunakeszi Rendőrkapitányságra már szabadon. Itt azt tapasztalta, hogy a TEK munkatársai által az intézkedés helyszínéről a rendőrkapitányságra szállított gépkocsijának belsejét teljesen felforgatták, a kárpitokat feltépték, a pótkereket az utastérbe hajították. A helyszínen lévő ügyeletes tiszt arról tájékoztatta a panaszost, hogy a TEK munkatársai „vizsgálták át az autót”, ha valami hiányzik, a panaszos náluk tegyen panaszt. A panaszos ezután vette észre, hogy hiányzik mobiltelefonja, amit az intézkedés kezdetekor a jobb első ülésre letett, ezt megelőzően pedig jobb kezében használt. Állítása szerint a telefon egészen másnap hajnalig bekapcsolt állapotban volt, majd kikapcsolták. A panaszos megjegyezte, hogy az átvizsgálásról szóló jegyzőkönyvet a mai napig nem kapta kézhez.

A panaszos kéri a Testületet, hogy az intézkedés körülményeit vizsgálja ki, valamint vonja felelősségre azt az ismeretlen személyt, aki az intézkedés közben mobiltelefonját eltulajdonította.

A panaszos 2011. február 1-jén kelt levelében beszámolt arról, hogy az intézkedés során panaszjogáról részletes tájékoztatást nem kapott, a Testület létezéséről az interneten szerzett tudomást. Az egész intézkedésről csak egy igazolással rendelkezik, miszerint 2010. november 16-án 14 óra 20 perctől 14 óra 30 percig a Dunakeszi Rendőrkapitányság előállította.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A TEK főigazgatójának tájékoztató levele szerint a rendőri intézkedés 2010. november 16. napján 13 óra 45 perctől 14 óra 20 percig tartott. Az intézkedésben részt vevő kollégák az elfogást megelőzően a tanult taktikai eljárások alkalmazásával – a közlekedés biztonságát elsődlegesen szem előtt tartva –, a közlekedésben résztvevőket nem veszélyeztetve a panaszost lassításra, majd megállásra kényszerítették, ezt követően hajtották végre a rendőri intézkedést. A megállítást során a gépjárművekben sérülés nem keletkezett. Az autópályának

az intézkedés oldalán érkező forgalmát az utolsóként haladó szolgálati gépkocsi megkülönböztető fény- és hangjelzés együttes használatával biztonságosan megállította.

A panaszos személyazonosságát úgy állapították meg, hogy a dokumentálást végző személyek felvételen rögzítették, ahogy nevezett érthetően bediktálja személyazonosító adatait, valamint azt, hogy az intézkedés ellen panasszal nem kíván élni, sérülése nem keletkezett. A felvétel azonban már nem áll rendelkezésre, mert a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 42. §-ában foglalt határidő elteltével megsemmisítették. Az Rtv. 20. §-ában foglalt tájékoztatási kötelezettségnek az intézkedő rendőrök az elfogást követően tettek eleget.

A főigazgató előadta továbbá, hogy a panaszos gépjárművének átvizsgálását nem a TEK munkatársai, hanem a felkérő szerv alkalmazottai végezték, ezért annak körülményeiről nyilatkozni nem tud.

2) A TEK Műveleti Igazgatóság állományába tartozó E. r. főhadnagy 2010. november 16-án kelt jelentése szerint a G. Városi Bíróság elfogatóparancsot bocsátott ki a panaszossal szemben, ezért 2010. november 16-án felkérést kaptak a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Felderítő Osztályától a panaszos elfogására. Az elfogásban 11 fő vett részt. A TEK Műveleti Igazgatóság Főosztályvezetőjének utasítására 13 óra 5 perckor kivonultak a Budapest, Sz. úton található bevásárlóközpont parkolójába. A helyszínre 13 óra 10 perckor érkeztek, ahol a BRFK egy nyomozója tájékoztatta őket a panaszos tartózkodási helyéről, valamint arról, hogy a panaszos hamarosan elindul V. város irányába a [...] forgalmi rendszámú, szürke színű Opel Corsa típusú személygépkocsijával. A főosztályvezető felkérte továbbá a r. főhadnagyot és kollégáit, hogy a panaszost tartóztassák fel, és az elfogatóparancs alapján fogják el.

A panaszost az üzletházból kilépésekor beazonosították. Ezt követően a panaszos személygépkocsijával a V. város felé vezető úton, majd az M3-as kivezető szakaszán haladt. Gépjárművére az intézkedő rendőrök az M3-as autópálya kivezető szakaszán tudtak csatlakozni, majd az M3-as M0 felé vezető kihajtójánál, a közlekedés biztonságát szem előtt tartva, a gépjárművet a tanult taktikai eljárással feltartóztatták. A panaszost gépjárművéből 13 óra 45 perckor kiszállították, elfogták, vele szemben testi kényszert, valamint a szökés, támadás és önkárosítás megakadályozása céljából bilincset alkalmaztak 14 óra 20 percig, ami sérülést nem okozott. Az elfogását követően a panaszost a körözést irányító Dunakeszi Városi Rendőrkapitányságra előállították. Ezzel egy időben a panaszos által vezetett személygépkocsi rendőrkapitányságra történő szállításáról is gondoskodtak. Ezt követően a panaszost 14 óra 20 perckor a Dunakeszi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének sérülés és panaszmentesen átadták. A panaszos nyilatkozatása során elmondta, hogy sérülése nem keletkezett, az intézkedés ellen panasszal nem kíván élni. Az intézkedő rendőrök a szolgálati helyükre 15 óra 30 perckor érkeztek be.

3) E. r. főhadnagy 2011. február 17-én kelt kiegészítő jelentésében előadta, hogy a panaszos megállításkor a kezében tartotta a mobiltelefonját, valószínűleg éppen telefonált. Kiszállítása előtt a telefont a gépjármű jobb első ülésre helyezte. A személygépkocsit a BRFK Felderítő Főosztály munkatársai vizsgálták át, az átvizsgálásban a TEK munkatársai nem vettek részt, azt csupán a TEK Műveleti Igazgatóság munkatársai kísérték figyelemmel. A panaszos mobiltelefonját akkor látták utoljára, amikor a felkérő szerv munkatársa kezébe véve szemrevételezte. Előadása szerint a gépjármű elszállítása az M3 autópálya M0 felé vezető

kihajtójától a Dunakeszi Rendőrkapitányságig az alábbiak szerint történt. Mivel a panaszos gépjárműve a megállítást követően az autópálya külső sávjában állt, a megkülönböztető jelzést használó gépjárművek ideiglenesen, a lehető legrövidebb ideig feltartva a rendkívül forgalmas autópályán közlekedőket, biztosították az elfogott személy bilincselését, elszállítását. Ezt követően, a forgalmi helyzetre tekintettel az osztályvezető úgy ítélte meg, hogy felesleges baleseti kockázattal járna a panaszos személygépkocsiját az autópályán (esetlegesen annak leállósávján) hagyni az autószállító jármű megérkezéséig, ezért utasította beosztottait, hogy a személygépkocsit a Dunakeszi Rendőrkapitányságig juttassák el, így téve eleget a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 37.§ (4) bekezdésében foglaltaknak. A panaszos gépkocsija a szállítást követően, sértetlen állapotban érkezett a Dunakeszi Rendőrkapitányságra, ahol a felkérő szerv munkatársainak átadták.

4) Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszossal szemben az Rtv. 29.§ (1) bekezdés első fordulata alapján igazoltatásra, az Rtv. 31.§ (1) bekezdés szerint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálására, valamint az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján előállításra került sor. Az intézkedés során az eljáró rendőrök az Rtv. 47. § alapján testi kényszeret, valamint az Rtv. 48. § a), b) és c) pontja alapján bilincset alkalmaztak a panaszos szökésének, önkárosításának, valamint támadásának megakadályozása érdekében. A bilincselés a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdésének b) pontja szerint, kezek előre, illetve hátra bilincselésével történt. (A rendőrség tehát a formaszövegben elmulasztotta megjelölni, hogy ténylegesen melyik helyzetben történt a bilincselés). Az intézkedés során sérülés, a kényszerítő eszközök alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. A panaszos hozzátartozójának, vagy képviselőjének értesítését nem kérte. Az intézkedésről az ügyeletes tiszt értesítette a G. Városi Bíróságot.

Az Rtv. 33.§ (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót kiadták, az előállítás idejéről azonban igazolást nem adtak ki, mert a panaszost a Dunakeszi Rendőrkapitányságra állították elő. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a panaszos a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapta.

Az elfogás végrehajtásáról, illetve kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szemben az intézkedés, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) A Körözési Információs Rendszer lekérdezése szerint a panaszossal szemben elfogatóparancsot bocsátottak ki a G. Városi Bíróság végzése alapján. A panaszossal szemben sikkasztás büntette miatt indult büntetőeljárás. Az elfogatóparancs szerint elfogása esetén a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 73. § (3) bekezdése alapján őrizetbe kell venni, erről a bíróságot haladéktalanul tájékoztatni kell, és 72 órán belül a városi bíróságra elő kell állítani.

6) A Pest Megyei Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint az előállítás időtartamára vonatkozó igazolást csak egy példányban állították ki és azt a panaszosnak átadták. Elmondta továbbá, hogy a panaszost 2010. november 16-án 14 óra 20 perckor a TEK munkatársai szállították be a Dunakeszi Rendőrkapitányságra, majd a Gödöllői Városi Bíróság által kiadott elfogatóparancs alapján 14 óra 50 perckor átkísérték a bíróság épületébe,

ahol az átkísérési utasításon dokumentálták a panaszos átvételét. A panaszos ezt követően 16 óra körül megjelent a Dunakeszi Rendőrkapitányságon, ahol a gépkocsijával kapcsolatban érdeklődött. Eljárási cselekményt a panaszossal szemben nem fogatosítottak a Dunakeszi Rendőrkapitányságon tartózkodása során. A panaszos személyazonosságának megállapítására a TEK által tett intézkedések a Dunakeszi Rendőrkapitányság előtt nem ismertek, az előállítás idején szolgálatban lévő ügyeletes a személynyilvántartásból győződött meg a panaszos kilétéről.

A panaszossal szemben a Dunakeszi Rendőrkapitányság beosztottjai a rendőrkapitányságon testi kényszert nem alkalmaztak. A kapitányságra történt előállításkor a panaszost az ügyeletes tájékoztatta panaszjáról.

A panaszos gépjárművével kapcsolatban a Dunakeszi Rendőrkapitányság nem rendelkezik információval, a gépkocsival kapcsolatban semmilyen intézkedést nem tett.

7) A Dunakeszi Rendőrkapitányság munkatársa, O. r. főtörzsőrmester jelentése szerint a panaszost 2010. november 16-án 14 óra 20 perckor adták át a Dunakeszi Rendőrkapitányság Ügyeletén a részére. A r. főtörzsőrmester a panaszost a Körözési Információs Rendszerben, valamint a nyilvántartásokban ellenőrizte, és megállapította, hogy a G. Városi Bíróság elrendelte az elfogását. A r. főtörzsőrmester a panaszost ezt követően szóban, majd a rendszeresített formanyomtatvány átadásával tájékoztatta, valamint nyilatkoztatta. A panaszos panasszal nem élt, de közölte, hogy családjában több ügyvéd van, majd ők rendezni fogják a dolgot. A panaszos megnevezte a kiértékelendő hozzátartozóját, és a r. főtörzsőrmester felvilágosítását, valamint tájékoztatását megértette, tudomásul vette, ezt aláírásával hitelesítette. A panaszos további kérdést, kérést nem közölt. Ekkor a r. főtörzsőrmester a panaszosnak minden személyes tárgyát, okmányát visszaadta, és kérte, hogy győződjön meg azok hiánytalan meglétéről. A panaszos ennek eleget tett, észrevétele nem volt.

Ezt követően a r. főtörzsőrmester kiértékelte a megjelölt hozzátartozót, ezt közölte a panaszossal, majd ismételt szóban nyilatkoztatta, hogy sérülése, panasza van-e, a panaszos válasza nemleges volt.

Ezek után a r. főtörzsőrmester a Dunakeszi Rendőrkapitányság Közrend Osztályának járőreivel 14 óra 50 perckor átkísérési utasítással útba indította a panaszost a G. Városi Bíróságra.

A r. főtörzsőrmester elmondta, hogy panaszossal szemben a Dunakeszi Rendőrkapitányság épületében 14 óra 20 perc és 14 óra 50 perc közötti időben testi kényszert és bilincset nem alkalmaztak. Az átkísérés „rendes módon vezetősíjjal 14 óra 50 perctől 15 óra 35 percig tartott”, ekkor a panaszost a G. Városi Bíróságon átadták.

A panaszos 2010. november 16-án 16 óra körüli időben a Dunakeszi Rendőrkapitányságon megjelent és felvilágosítást kért a járművével kapcsolatban. Elmondta, hogy a járművét a Dunakeszi Rendőrkapitányság előtti parkolóban találta meg, feldúlt állapotban.

A r. főtörzsőrmester tájékoztatta a panaszost arról, hogy vele szemben a TEK munkatársai intézkedtek, és a gépkocsival történekről kérdéseivel forduljon hozzájuk. A r. főtörzsőrmester a panaszostól szerzett tudomást a jármű feltalálási helyéről, részére nem adtak

át, és arról sem tájékoztatták, hogy mi történt a gépjárművel. A r. főörzsőrmester elmondta a panaszosnak, hogy amennyiben panaszt kíván tenni, azt megteheti nála is. Ezután a panaszos közölte, hogy panaszt fog tenni, majd elhagyta az épületet.

A r. főörzsőrmester jelentésében előadta továbbá, hogy a járművel kapcsolatban semmiféle intézkedést nem foganatosított, illetve erre utasítást, parancsot sem adott senkinek.

8) A Dunakeszi Rendőrkapitányság megküldött egy, a panaszos és az ügyeletes tiszt által aláírt nyilatkozatot, amely tartalmazza a panaszos által kiértékelni kívánt személy nevét és elérhetőségét, valamint azt, hogy a panaszos az előállítás időtartamáról kiállított igazolást átvette. A rendőrség megküldte továbbá az előállított jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató panaszos által aláírt példányát.

9) A G. Városi Bíróság által kiállított Átkísérési utasítás szerint a bíróság utasítja a Dunakeszi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetőjét, hogy a panaszost 2010. november 16-án a Dunakeszi Rendőrkapitányságról a G. Városi Bíróságra kísérjék át. A kísérés módjával kapcsolatban az utasítás előírja a panaszos kezeinek előre bilincselését, bilincsrögzítő öv és vezető szíj alkalmazását, valamint két fegyveres rendőr jelenlétét. Az utasítás végén a G. Városi Bíróság pecsétjével látta el, hogy a panaszost a Dunakeszi Rendőrkapitányságról panasz és sérelem nélkül átvették.

10) A BRFK Bűnügyi Információs Főosztály vezetőjének tájékoztatása az alábbi többletinformációkat tartalmazza. A panaszossal szemben foganatosított intézkedéssel kapcsolatos jelentést a TEK munkatársai készítették el, akik a gépjármű-átvizsgálásról videofelvételt is készítettek. A gépjármű-átvizsgálás okát és jogalapját az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdései képezték. Az elfogás helyszínéről a járművet a TEK egyik munkatársa vezette a Dunakeszi Rendőrkapitányságra. Az átvizsgálás során a Főosztály egyik munkatársa is jelen volt. A gépjármű átvizsgálására a jogszabályok maximális betartásával, a vagyonbiztonságra kiemelten ügyelve került sor. Az intézkedés végeztével a gépjármű kulcsait, valamint a körözött személy egyes tárgyait a TEK munkatársai átadták a Dunakeszi Rendőrkapitányság Ügyeletének. A BRFK Bűnügyi Információs Főosztály munkatársai az általuk foganatosított intézkedésekről minősített jelentést készítették. A foganatosított intézkedések során – tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályok maximális betartásával jártak el – semmilyen kár nem keletkezett.

11) A TEK főigazgatója a 2011. február 22-én kelt levelében tájékoztatja a Testületet arról, hogy mivel a panaszos az Rtv. 93. § (1) bekezdésében meghatározott határidőt túllépve nyújtotta be panaszát a Testülethez, nem áll módjában eleget tenni a Testület adatkérésének. Tájékoztatta továbbá a Testületet arról, hogy további eljárás lefolytatása végett a keletkezett iratokat megküldte a P. Nyomozó Ügyészségnek, mivel a panaszos beadványában a mobiltelefonjának eltulajdonítása miatt feljelentést tett.

III.

A Testületnek először értékelnie kellett a panasz határidőben való előterjesztésének kérdését. Az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése szerint ugyanis: „A Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni”.

A Testület töretlen gyakorlata szerint befogadja azokat a panaszokat, amelyeket a panasz benyújtására nyitva álló 8 napos határidőt túllépve terjesztettek ugyan elő, azonban a panaszos kifejezetten nyilatkozik arról, hogy a rendőri intézkedés során panaszjogáról nem tájékoztatták, amennyiben a panaszos ilyen állítását a rendőri iratok sem tudják cáfolni.

A panaszos a Testület kérdésére válaszolva elmondta, hogy a rendőri intézkedés során panaszjogáról nem tájékoztatták, a Testülethez fordulás lehetőségéről később, az interneten szerzett tudomást.

A rendőri iratok közül a Testület azon kérdésére, hogy a panaszost az intézkedés során panaszjogáról tájékoztatták-e, a TEK főigazgatója azt a választ adta, hogy „az Rtv. 20. §-ában foglalt tájékoztatási kötelezettségnek az intézkedő rendőrök az elfogást követően tettek eleget”, a tájékoztatás arra azonban nem tér ki, hogy erre mikor került sor (a beszállítás közben, vagy már a Dunakeszi Rendőrkapitányságon), és hogy ennek keretében a panaszost a Testülethez fordulás lehetőségéről, valamint annak határidejéről is tájékoztatták volna.

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a Dunakeszi Rendőrkapitányságon az ügyeletes a panaszost tájékoztatta a panaszjogáról.

A rendőrség az állításait dokumentumokkal alátámasztani nem tudta, hiszen az intézkedésről készült felvételt a rendőrség törölte, az előállítás tartamára vonatkozó igazolást pedig (amelyen több rendőri szerv a Testületre vonatkozó tájékoztatást is feltünteti) csak egy példányban állították ki, így arról a rendőrség másolatot biztosítani nem tudott.

A rendőrségi dokumentáció hiányossága miatt a Testület nem tudott minden kétséget kizáróan meggyőződni arról, hogy a panaszos megfelelő tájékoztatást kapott a panaszjogáról, amit a panaszos terhére értékelni méltánytalan volna, ezért a Testület a panaszos igazolási kérelmének helyt adott, így a panaszt, mint határidőben érkezett befogadta és annak érdemi elbírálása mellett döntött.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatását, előállítását, a vele szemben alkalmazott kényszerítő eszközök, valamint a gépjármű-átvizsgálás jogszerűségét.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, 54. §-ában rögzített emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez való, valamint az 55. §-ának (1) bekezdése szerinti személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került-e sor.

A TEK Műveleti Igazgatóság állományába tartozó r. főhadnagy jelentése szerint a G. Városi Bíróság elfogatóparancsot bocsátott ki a panaszossal szemben, ezért 2010. november 16-án felkérést kaptak a BRFK Felderítő Osztályától a panaszos elfogására.

A Körözési Információs Rendszer a fentieket alátámasztotta és kiegészítette azzal, hogy a panaszossal szemben sikkasztás büntett miatt indult büntetőeljárás. Az elfogatóparancs szerint a panaszost elfogása esetén a Be. 73. § (3) bekezdése alapján őrizetbe kell venni, erről a bíróságot haladéktalanul tájékoztatni kell, és 72 órán belül a városi bíróságra elő kell állítani.

Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja, amely szerint „a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki.” Az Rtv. fent idézett pontja az eljáró rendőröknek kötelező jelleggel írja elő az előállítást, mérlegelési jogot nem biztosít a számukra.

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszost 2010. november 16-án 14 óra 20 perckor a TEK munkatársai szállították be a Dunakeszi Rendőrkapitányságra, majd a G. Városi Bíróság által kiadott elfogatóparancs alapján a Dunakeszi Rendőrkapitányság rendőrei 14 óra 50 perckor átkísérték a panaszost a bíróság épületébe, ahol átkísérési utasításon dokumentálták az átvételét.

Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a panaszossal szemben a G. Városi Bíróság elfogatóparancsot bocsátott ki, a Testület megállapította, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja kellő jogalapot biztosított a panaszos előállítására.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy az előállítás érdekében a panaszos megállítása jogszerűen, a panaszos és a forgalomban részt vevő más személyek biztonságának szem előtt tartásával történt-e.

A panaszos elmondta, hogy személygépkocsijával az M3-as autópálya kivezető szakaszán haladt, amikor az intézkedő rendőrök több gépjárművel körbevették, és hirtelen fékezésre, majd megállásra kényszerítették. A panaszos előadása szerint szabályosan megállítani nem próbálták, inkább választották az egész autópálya lezárásával járó, rendkívül balesetveszélyes helyzetet teremtő módszert, véleménye szerint azért, hogy demonstrálják egy nem menekülő, fegyvertelen, csupán egy bírósági tárgyalást mulasztó személlyel szemben az ilyen munkára való rátermettségüket. Véleménye szerint az intézkedő rendőrök tudták, hogy ki vezeti az autót, ezért egy egyszerű, baleseti kockázattal nem járó közúti ellenőrzés során is elfoghatták volna.

A TEK főigazgatójának tájékoztató levele szerint az intézkedésben részt vevő rendőrök az elfogást megelőzően a tanult taktikai eljárások alkalmazásával – a közlekedés biztonságát elsődlegesen szem előtt tartva –, a közlekedésben résztvevőket nem veszélyeztetve a panaszost lassításra, majd megállásra kényszerítették, ezt követően hajtották végre a rendőri intézkedést. A megállítás során a gépjárművekben sérülés nem keletkezett. Az autópálya – intézkedés oldalán érkező – forgalmát az utolsóként haladó szolgálati gépkocsi megkülönböztető fény- és hangjelzés együttes használatával biztonságosan megállította. A

főigazgató tájékoztató levele a panaszban sérelmezett megállítási módra (panaszos járművének több rendőri gépkocsival való körbevétele, és a panaszos külön rendőri jelzés nélküli megállításra kényszerítése) vonatkozóan ténybeli cáfolatot nem tartalmaz, a Testület ezért a megállítás módja tekintetében a panaszosi elmondásból indult ki.

Az Rtv. 51. § (3) bekezdése szerint a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy, valamint a bűncselekmény elkövetőjének elfogása érdekében – ha járművel menekül – a rendőrség mások személyét és biztonságát nem veszélyeztetve a járművet követheti és megállásra kényszerítheti. Ennek az úgynevezett „megállásra kényszerítésnek” – a törvényi definícióból következően – fogalmi eleme az intézkedéssel érintett személy járművel való menekülése. A menekülés nyilvánvalóan csak az érintett személy olyan magatartását jelentheti, amellyel ki akarja vonni magát valamely, általa tudottan foganatosítani kívánt rendőri intézkedés alól.

A rendőrségi iratokban nincsen nyoma annak, hogy a panaszost a rendőrség a járművel való megállítását megelőzően intézkedés alá kívánta volna vonni, és hogy ez alól a panaszos olyan módon próbálta volna magát kivonni, hogy járműbe szállva kísérelte volna meg elhagyni a tervezett intézkedés helyszínét. Ebből következően nyilvánvaló, hogy a panaszos nem „menekült járművel”, azaz vele szemben az Rtv. 51. § (3) bekezdése szerinti „megállásra kényszerítésnek” nem lehetett helye.

Ez azt jelenti, hogy a panaszos megállítására kizárólag a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) alapján kerülhetett volna sor, amelynek 6.§ (2) bekezdése szerint, „ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja, a) a járművek megállítására
aa) karjának vagy fehér szegélyű piros tárcsának függőleges feltartásával, piros vagy fehér fény körbeforgatásával, illetőleg síppal ad jelzést,
ab) menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozgatásával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal;
b) a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia.”

A közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv (Irányelv) mellékletének a mozgó jármű megállítására vonatkozó része kifejezetten hangsúlyozza, hogy a rendőr a járművek megállítását a hatályos jogszabályok (azaz a KRESZ 6. §) alapján köteles végrehajtani. Az irányelv kimondja: a megállítás helyét úgy kell megválasztani, hogy a szolgálati-, illetve a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza, és ne veszélyeztesse. A megállításnál fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje.

Fő szabály szerint az intézkedés alá vont járművet hátulról kell megállítani, olyan módon, hogy a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból a rendőrnek hangszórón keresztül kell a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasítást adni az úton közlekedő jármű vezetője részére. Az Irányelv kimondja: a szóban adott utasítást a rövid ideig üzemeltetett megkülönböztető hangjelzés adása is előzze meg annak érdekében, hogy a szóbeli utasítás a közlekedőket ne érje váratlanul és az a figyelmüket felkeltse.

Előlről megállítani az intézkedéssel érintett járművet csak kivételesen lehet – amennyiben a hátulról történő megállítási kísérlet nem vezet eredményre: ilyenkor a gépkocsizó rendőrnek kiemelt figyelemmel és fokozott óvatossággal kell megelőznie a megállítandó járművet, kialakítania a megelőzött járműhöz viszonyított szükséges követési távolságot, és ezt követően a közúti közlekedés szabályai szerint „Állj!” jelzést adnia.

A TEK főigazgatójának levele nem tartalmaz utalást arra, hogy a rendőrök bármilyen, a KRESZ-ben megkövetelt módon jelezték volna a panaszosnak, hogy álljon meg, illetve lehetőséget biztosítottak volna a számára, hogy a jelzést észlelve biztonságosan lehúzódjon és megálljon. Ennek elmaradását támasztja alá E. r. főhadnagy jelentésének az a kitétele is, amely szerint a panaszos gépjárműve a megállítást követően az autópálya külső sávjában állt, és ezért nem lehetett elszállításaival a megfelelő szállító járművet megvárni.

Fentiek miatt a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos megállítása nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően történt, veszélyeztette a panaszos és a közlekedésben részt vevők biztonságát, ezért – a rendőrség vonatkozó intézményvédelmi kötelezettségének elmulasztása miatt – sérült a panaszos testi épségéhez való alapvető joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés közben, de még a Dunakeszi Rendőrkapitányságra történt beszállítása alatt sem igazoltatták, és a nevét sem kérdezték meg.

A TEK főigazgatójának tájékoztató levele ezzel szemben azt tartalmazza, hogy a panaszos személyazonosságát úgy állapították meg, hogy a dokumentálást végző személyek felvételen rögzítették, ahogy nevezett érthetően bediktálja személyazonosító adatait, valamint azt, hogy az intézkedés ellen panasszal nem kíván élni, sérülése nem keletkezett. A felvételt azonban az Rtv. 42. §-ában foglalt határidő elteltével megsemmisítették. A TEK Műveleti Igazgatóság, I. Műveleti Osztályelfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdésének első fordulata alapján, a közrend, közbiztonság védelme érdekében igazoltatták.

Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján igazoltatták, az igazoltatásról felvett videofelvételt, vagy igazoltató lapot azonban nem tudtak a Testület rendelkezésére bocsátani. A hivatkozott jogszabályhely szerint „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A Testület a panaszosi és a rendőri állítások közötti ellentmondást nem tudta feloldani, ugyanakkor úgy foglalt állást, hogy a panaszos oldalán az igazoltatás – és így személyes adatai rögzítésének – elmaradása nem okozott volna alapjogsérelmet abban az esetben sem, ha a panaszos állítása bizonyulna valósnak, és nem igazoltatták volna. Afelől, hogy az előállítás a panaszos ellen irányult, neki sem voltak kétségei, maga is leírja a panaszban, hogy „bíróági tárgyalást mulasztó személy”, továbbá a rendőri iratokból is kiderül, hogy a panaszost beazonosították, az intézkedő rendőrök gépkocsijának forgalmi rendszámát ismerték.

Fentiek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy az igazoltatás elmaradása tekintetében nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

4) A Testület ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök jogszerűségét vizsgálta.

Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszer, valamint 48. § a), b) és c) pontja alapján bilincset alkalmaztak a panaszos önkárosításának, támadásának, valamint szökésének megakadályozása érdekében.

Az osztályvezető jelentése szerint a panaszost gépjárművéből 13 óra 45 perckor kiszállították, elfogták, vele szemben testi kényszer, valamint a szökés, támadás és önkárosítás megakadályozása céljából bilincset alkalmaztak 14 óra 20 percig, ami sérülést nem okozott.

Az Rtv. 47. § szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 59. § (1) bekezdése ezt azzal egészíti ki, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszer akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A bilincs alkalmazásának szabályait az Rtv. 48. § rendezi. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére. A Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bekezdése szerint „bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

A rendőri jelentések a Testület kifejezett kérdésére nem írták le a kényszerítő eszközök alkalmazásának indokát, nem derül tehát ki az iratokból, hogy mi volt a panaszosnak az a magatartása, amely a kényszerítő eszközök alkalmazását indokolta. A rendőri iratok nem számolnak be a panaszos ellenszegüléséről, illetve olyan magatartásáról, amely szökés, önkárosítás, vagy támadás veszélyére utalt volna. A rendőri dokumentációból nem tűnik ki például, hogy a panaszost az autópályán való megállítást megelőzően megkísérelték volna intézkedés alá vonni. A panaszosnál, illetve a panaszos járművében közbiztonságra veszélyes eszközt nem találtak.

Az elfogás végrehajtására kijelölt állomány 11 főből állt, így a Testület álláspontja szerint a rendőri erőfölény testi kényszer alkalmazása nélkül is mindvégig biztosítva volt. A panaszossal szemben nem erőszakos, hanem erőszakos elemet nem tartalmazó vagyon elleni bűncselekmény miatt van folyamatban büntetőeljárás, a bíróság utóbb a panaszossal szemben

kényszerintézkedés (előzetes letartóztatás, házi őrizet, stb.) elrendelését – az elfogatóparancs korábbi kibocsátása – ellenére nem tartotta szükségesnek.

A Testület számára tehát nem vált ismertté olyan körülmény, amely a panaszos szökésére, erőszakos magatartásának veszélyére utalna, és ilyet – a Testület tisztázó kérdései ellenére – a rendőrség sem hozott a tudomására.

Mivel pedig a rendőrség a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő intézkedések alkalmazásának szükségességét semmilyen módon nem tudta megindokolni, a Testület úgy foglalt állást, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz, valamint személyi szabadsághoz való alapvető joga amiatt, hogy vele szemben jogszerűtlenül alkalmaztak testi kényszert, valamint bilincset.

Bár mivel a Testület a bilincselést önmagában indokolatlannak, ezért jogsértőnek találta, ki kell térni annak módjára is. A panaszost állítása szerint a földön fekvő bilincselték meg. A panaszos ezen elmondását a rendőrség szintén nem cáfolta, így azt a Testület valóban fogadta el.

A Szolgálati Szabályzat 60. § (7) bekezdése értelmében „nem minősül embertelen, megalázó bánásmódnak a személy fekvő helyzetben történő megbilincselése, ha arra támadása vagy erőszakos magatartása miatt került sor”. A jogszabály szövegezéséből – *argumentum a contrario* – az következik, hogy a fekvő helyzetben való bilincselés megalázó bánásmódnak minősül, ha arra nem az érintett erőszakos magatartása, vagy támadása (vagy legalább annak veszélye) miatt kerül sor. Mivel pedig a rendőrség még csak nem is utalt rá, hogy a panaszos részéről ilyen magatartás, vagy annak veszélye felmerült volna, a Testület a fekvő helyzetben foganatosított bilincselés miatt akkor is megállapította volna az alapjogsértést, ha a kényszerítő eszköz alkalmazását egyébként jogszerűnek találta volna.

A Testület a fekvő helyzetben való bilincselésről önállóan is indokoltnak tartja rögzíteni, hogy – a törvényi feltételek hiányában – az a megalázó bánásmód tilalmába ütközött, így a panaszos emberi méltósághoz való jogát sértette, illetve a megállapított jogsérelem súlyát növelte.

5) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedés befejezésekor sem nevüket, sem azonosító számukat nem közölték vele.

A TEK főigazgatójának tájékoztató levele szerint az Rtv. 20. §-ában foglalt tájékoztatási kötelezettségnek az intézkedő rendőrök az elfogást követően tettek eleget.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az intézkedések alkalmazását követően a rendőr köteles továbbá az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. A 4. § (1) bekezdése szerint „a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a

tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja”.

Mivel a Testület a panaszosi és a rendőri állítás közötti ellentmondást nem tudta feloldani, úgy foglalt állást, hogy a szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

6) A panaszos sérelmezte, hogy gépkocsijának belsejét teljesen felforgatták, a kárpitokat feltépték, a pótkereket az utastérbe hajították. Megjegyezte, hogy az átvizsgálásról szóló jegyzőkönyvet a mai napig nem kapta kézhez.

a) A főigazgató a tájékoztató levelében beszámol arról, hogy a panaszos gépjárművének átvizsgálását nem a TEK munkatársai, hanem a felkérő szerv alkalmazottai végezték, ezért annak körülményeiről nyilatkozni nem tud. Ezt E. r. főhadnagy is megerősítette, jelentése szerint a személygépkocsit a BRFK Felderítő Osztály munkatársai vizsgálták át, az átvizsgálásban a TEK munkatársai nem vettek részt, azt csupán a TEK Műveleti Igazgatóság munkatársai kísérték figyelemmel.

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszos gépjárművével kapcsolatban a Dunakeszi Rendőrkapitányság nem rendelkezik információval, a gépkocsival kapcsolatban semmiféle intézkedést nem tett.

O. L. r. főörzsőrmester, a Dunakeszi Rendőrkapitányság rendőre, jelentésében előadta, hogy a panaszos 2010. november 16-án 16 óra körüli időben a Dunakeszi Rendőrkapitányságon megjelent és felvilágosítást kért a járművével kapcsolatban. A panaszos elmondta neki, hogy a járművét a Dunakeszi Rendőrkapitányság előtti parkolóban találta meg, feldúlt állapotban. A r. főörzsőrmester tájékoztatta a panaszost arról, hogy vele szemben a TEK munkatársai intézkedtek, és a gépkocsival történekről kérdéseivel forduljon hozzájuk. A r. főörzsőrmester a panaszostól szerzett tudomást a jármű feltalálási helyéről, részére a gépkocsit nem adták át, és arról sem tájékoztatták, hogy mi történt a gépjárművel. A r. főörzsőrmester jelentésében előadta továbbá, hogy a járművel kapcsolatban semmiféle intézkedést nem foganatosított, illetve erre utasítást, parancsot sem adott senkinek.

A BRFK Bűnügyi Információs Főosztály vezetőjének tájékoztatása szerint a gépjármű-átvizsgálás okát és jogalapját az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdései képezték. Az átvizsgálás során a Főosztály egyik munkatársa is jelen volt. A gépjármű átvizsgálására a jogszabályok maximális betartásával, a vagyonbiztonságra kiemelten ügyelve került sor. Az intézkedés végeztével a gépjármű kulcsait, valamint a körözött személy egyes tárgyait a TEK munkatársai átadták a Dunakeszi Rendőrkapitányság Ügyeletének. A foganatosított intézkedések során – tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályok maximális betartásával jártak el – semmilyen kár nem keletkezett.

Az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat

igazoltathatja. A rendőrség a fenti cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

A gépjármű átvizsgálásának jogalapjával kapcsolatban a Testület a következőket rögzíti. Az igazoltatással összefüggő ruházat- és járműátvizsgálásról az Rtv. 29. § (6) bekezdése rendelkezik, amelynek értelmében a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi. A rendőrség által jelen ügyben hivatkozott rendelkezések – az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdése – ettől eltérő esetre vonatkoznak, mégpedig arra, amikor ezekre az intézkedésekre a rendőri szerv vezetője által elrendelt fokozott ellenőrzés keretében kerül sor. Mivel jelen esetben a rendőri tevékenység alapja nem fokozott ellenőrzés volt, ezért az átvizsgálás jogszerűségét az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján kell értékelni.

A Testület megítélése szerint az Rtv. 29. § (6) bekezdésében megjelölt egyetlen ok sem állt fent a panaszolt esetben. A panaszos személyazonossága – a rendőrség szerint – megállapítást nyert; közrendet, közbiztonságot fenyegető veszély fennállására, vagy akár gyanújára a rendőrség nem utalt; és az intézkedést – a rendelkezésre álló adatok alapján – bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja sem tette szükségessé, hiszen a panaszost egy folyamatban lévő, már bírói szakban lévő bűncselekmény kapcsán kellett a bíróság elé állítani. arra nézve semmilyen információ nem merült fel a Testület előtt, hogy további bűncselekmény gyanújának megalapozásához vagy kizárásához remélhettek a rendőrök bármiféle bizonyítékot a panaszos járművének átvizsgálásától. Mindenféle konkrétum nélkül pedig – azon az alapon, hogy akár találhat is valamit a rendőrség, ha átvizsgál egy járművet – a Testület nem tartja elfogadhatónak a magánszférához, illetve a tulajdonhoz való jog ilyen korlátozását. (A Testület megjegyzi, hogy ugyanez lenne az értékelése akkor is, ha a jármű átvizsgálására valóban a 30. § (2) bekezdése alapján került volna sor, mivel a 30. § (1) bekezdésben foglalt célok fennállása sem lett volna a konkrét ügyben megállapítható.)

A Testület megállapítása szerint ezért a panaszos járművének átvizsgálására megfelelő indok nélkül került sor, ezért az sértette a panaszos magánszférához való jogot is magában foglaló emberi méltóságát, valamint a tulajdonhoz fűződő jogát.

A Testület ezen túlmenően szükségesnek találja az átvizsgálás módjával kapcsolatban felhívni a figyelmet a következőkre.

Sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz rendelkezést a gépjármű átvizsgálás módjával kapcsolatban. Dr. Herke Tamás a Rendőrségi Igazgatás című tansegédletben írt (Rendészeti Szakbizottság, 2008) a járművek átkutatásának módjáról. E szerint a jármű átvizsgálás „kiterjedhet a jármű egészére vagy részére, történhet szerkezeti elemek megbontásával, szétszereléssel, műszeres átvizsgálással, speciálisan kiképzett kutya igénybevételevel. Célja tárgyi bizonyítási eszközök, elkövetők felkutatása. Kivitelezéséhez célszerű szakértőt, szaktanácsadót igénybe venni.”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdés szerint „a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.” Figyelemmel kell azonban lennie eljárása során az Rtv. 15. § (1) bekezdésben

foglalt arányosság követelményére, miszerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

A panaszossal szemben fogatosított intézkedésben részt vettek a TEK munkatársai mellett a Dunakeszi Rendőrkapitányság, valamint a BRFK Bűnügyi Információs osztály munkatársai, a gépjármű átvizsgálás tekintetében azonban a Testület kérdéseire semelyik rendőri szerv nem adott kielégítő választ. A TEK, valamint a Dunakeszi Rendőrkapitányság rendőrei jelentéseikben leírják, hogy az átvizsgálást a felkérő szerv, azaz a BRFK munkatársai végezték, a TEK munkatársai csak jelen voltak. Az átvizsgálás elvégzését azonban a BRFK rendőrei sem „vállalták magukra”, a főosztályvezető a tájékoztató levelében mindössze arról számol be, hogy Főosztályának egy munkatársa is „jelen volt” az átvizsgálásnál. A TEK által készített videofelvétel az Rtv. 42. §-ban foglaltaknak megfelelően megsemmisítették.

Adott tehát egy gépjármű átvizsgálás, amelyet három rendőri szerv szerint is elvégeztek, a jelentések szerint több rendőr is „jelen volt” az átvizsgáláskor, semelyik rendőri szerv nem vállalta azonban magára a gépjármű átvizsgálásának végrehajtását, és a „jelen lévők” közül sem számolt be egyik rendőr sem arról, hogy az átvizsgálás hogyan zajlott. A BRFK Bűnügyi Információs Főosztály vezetője is csak arról tájékoztat a levelében, hogy a gépjármű átvizsgálására a jogszabályok maximális betartásával, a vagyonbiztonságra kiemelten ügyelve került sor.

Jelen esetben a rendőrség hallgatását a Testület a panaszos javára értékelte, és elfogadta azt a panaszosi állítást, miszerint gépkocsiját felforgatták, a kárpitokat feltépték. Ezt a végrehajtási módot a Testület a jogsérelmet súlyosító körülményként vette figyelembe.

b) A panaszos azon sérelmével kapcsolatban, hogy az átvizsgálásról készült jegyzőkönyvet nem kapta kézhez, a Testület hivatkozik a 147/2008. (XII. 3.) számú állásfoglalásában írtakra. Az alapul szolgáló ügyben ugyanis részletes tájékoztatást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatától arra vonatkozóan, hogy az intézkedést fogatosító rendőrnek milyen esetekben kell jegyzőkönyvet felvennie eljárásáról – akár az eljárás alanyának kérésére. A válaszlevel szerint az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján az intézkedést fogatosító rendőr köteles eljárásáról jelentést készíteni. Abban az esetben ugyanakkor, ha a rendőr a Be., a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény vagy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálya alá tartozó eljárást hajt végre, úgy az adott jogszabálynak a jegyzőkönyvre, illetve a jelentésre vonatkozó rendelkezéseit köteles alkalmazni.

Mivel a panaszolt esetben az intézkedő rendőrök az Rtv. szabályai alapján végezték a gépjármű átvizsgálását, tehát nem került sor a büntetőeljárásról, a szabálysértési eljárásról vagy a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó eljárási cselekményre, az utóbb hivatkozott jogszabályok rendelkezéseinek alkalmazása nem jöhetett szóba. Így jelen esetben az intézkedő rendőröknek nem állt fenn jogszabályi kötelezettségük arra, hogy fellépésükről jegyzőkönyvet állítsanak ki.

A Testület mindezek alapján megállapította, hogy nem érte alapjogsérelmet a panaszost amiatt, hogy nem kézbesítettek a számára jegyzőkönyvet a gépkocsi átvizsgálásával kapcsolatban.

7) A panaszos sérelmezte, hogy eltűnt a mobiltelefonja, amit az intézkedés kezdetekor a jobb első ülésre letett, ezt megelőzően pedig jobb kezében használt. Állítása szerint a telefon egészen másnap hajnalig bekapcsolt állapotban volt, majd kikapcsolták.

A panaszos előadását alátámasztja E. r. főhadnagy 2011. február 17-én kelt kiegészítő jelentése is, amelyben előadja, hogy a panaszos a megállítása idején a kezében tartotta mobiltelefonját, valószínűleg éppen telefonált. Kiszállítása előtt a telefont a gépjármű jobb első ülésre helyezte. A személygépkocsit a BRFK Felderítő Főosztály munkatársai vizsgálták át, az átvizsgálásban a TEK munkatársai nem vettek részt, azt csupán a TEK Műveleti Igazgatóság munkatársai kísérték figyelemmel. A panaszos mobiltelefonját akkor látták utoljára, amikor a felkérő szerv munkatársa kezébe véve szemrevételezte.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszos mobiltelefonja a panaszos elfogását követően gépjárművében volt, és feltehetőleg az átvizsgálás során, vagy azt követően vesztett nyoma.

A Szolgálati Szabályzat 28. § (1) bekezdése szerint „ha az Rtv. 33-34. §-ai, illetve 37. §-ának b) és c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, tanúk jelenlétében az üresen maradó lakást lepecsételi.”

Sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy az előállított személy gépkocsijával, illetve az abban hagyott vagyontárgyakkal kapcsolatban az intézkedő rendőrnek hogyan kell eljárnia. A Testület álláspontja szerint azonban a Szolgálati Szabályzat fent hivatkozott rendelkezésének analógiájára nemcsak a lakásban maradó, hanem egy annál tágabb kör – az intézkedés helyszínén maradó vagyontárgyak – tekintetében is fennáll az eljáró rendőrnek az a kötelezettsége, hogy az intézkedés alá vont vagyontárgyait biztonságba helyezze.

Fentiek alapján a Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök a panaszos tulajdonjogának sérelmével jártak el akkor, amikor nem gondoskodtak a panaszos gépkocsiban hagyott mobiltelefonjának biztonságos őrzéséről.

8) A panaszos kérte a Testületet, hogy vonja felelősségre azt a személyt, aki mobiltelefonját eltulajdonította.

A Testület a panaszos fenti sérelmével kapcsolatban felhívja a figyelmet az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlátás stb.),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Fentiekre tekintettel a Testület hatásköre nem terjed ki arra, hogy a mobiltelefont eltulajdonító személyt felkutassa és felelősségre vonja, mert az a Be. szerint a nyomozó hatóság, valamint a bíróság feladata.

Ezzel kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy a TEK főigazgatójának tájékoztató levele szerint a panaszos feljelentését az illetékes ügyészségek megküldték.

9) A vizsgálati idő elhúzódásával kapcsolatban a Testület az alábbiakat rögzíti.

A Testületet a TEK főigazgatója 2011. február 22-én kelt levelében arról tájékoztatta, hogy nem áll módjában eleget tenni a Testület adatkérésének, mivel a panaszos az Rtv. 93. § (1) bekezdésében meghatározott 8 napos határidőt túllépve nyújtotta be panaszát. Az előadó testületi tag ezt követően levélben tájékoztatta a főigazgatót arról, hogy az Rtv. 93/A. § (1) bekezdése értelmében a Testület megkeresésében foglaltak teljesítése tekintetében a rendőrségnek nincs mérlegelési jogköre, és kérte, hogy a megkeresésnek eleget tenni szíveskedjen. A TEK adatszolgáltatását 2011. május 11-én érkeztette a Testület, tekintettel azonban arra, hogy a TEK az intézkedésben részt vevő másik két rendőrkapitányságnak elmulasztotta továbbítani a megkeresést, a Testület két további megkeresést küldött az ügyben érintett kapitányságoknak. Az utolsóként megküldött rendőrségi tájékoztatást a Testület 2011. szeptember 5-én vette át.

A jogértelmezési kérdés rendőrséggel történő tisztázása, valamint az adatszolgáltatás hosszadalmas volta miatt tehát a Testületnek önhibáján kívül nem volt lehetősége arra, hogy az Rtv. 93/A. § (6) bekezdésében foglalt 90 napos határidőt megtartsa.

IV.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy megfelelő jogalap birtokában került sor a panaszos előállítására, ezért személyi szabadsághoz való jogát jogszerű korlátozásnak vetették alá. Nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga sem az igazoltatás elmaradása miatt, továbbá tisztességes eljáráshoz fűződő joga amiatt, hogy a gépjármű átvizsgálásról nem küldtek jegyzőkönyvet a részére.

Sérült azonban a panaszos testi épséghez való joga amiatt, hogy megállatása nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően történt. Mivel a rendőrség a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök szükségességét semmilyen módon nem tudta megindokolni, a Testület úgy foglalt állást, hogy sérült a panaszos emberi méltóságához, valamint a személyi szabadsághoz való joga is amiatt, hogy jogszerűtlenül alkalmaztak vele szemben testi kényszert és bilincset. A Testület megállapítása szerint megfelelő indok nélkül került sor a panaszos gépjárművének átvizsgálásra is, ezért az sértette a panaszos magánszférához való jogot is magában foglaló emberi méltóságához való jogát, valamint a tulajdonhoz fűződő jogát.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelmével jártak el a rendőrök akkor is, amikor nem gondoskodtak a panaszos gépkocsiban hagyott mobiltelefonjának biztonságos őrzéséről.

A szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a Testület a panaszosi és a rendőri ellentmondásokat nem tudta feloldani, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a vonatkozásban nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása szerint az ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésekre került sor, ezért az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A Testület megállapította, hogy a gépjármű-átvizsgálásra – amely az összességében súlyosan alapjogsértő rendőri intézkedés része volt – indokolatlanul került sor. Mivel azonban a Testület ismételt megkeresései ellenére sem derült ki az, hogy pontosan ki és hogyan végezte a jármű átvizsgálását, a Testület indokoltnak látta állásfoglalását mind az Országos Rendőrfőkapitánynak, mind a TEK Főigazgatójának megküldeni azzal, hogy a Testület hangsúlyozza: a rendőri vezetők feladata annak kivizsgálása, hogy a Testület által megállapított jogsértések tekintetében mely rendőri szerv beosztottjai érintettek.

Budapest, 2011. október 26.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag